

УДК 351.861

ЗАСТОСУВАННЯ ВЕРХОЛАЗНОГО СПОРЯДЖЕННЯ РЯТУВАЛЬНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ВИПАДКАМ СУЇЦИДУ

В.В. Харламов, НУЦЗУ

Останнім часом тема самогубств в Україні дуже актуальна. Експерти всесвітньої організації охорони здоров'я опублікували доповідь, з якої випливає, що за рік на планеті фіксується близько 1 мільйона самогубств. Ці данні свідчать про те, що в світі самогубства відбуваються кожні 40 секунд.

Згідно з доповіддю ВООЗ найбільше число самогубств відбувається в країнах Східної Європи. Україна, на щастя, не є серед них лідером. Але, на жаль, не є вона і останньою. За статистикою міністерства охорони здоров'я за 2016 рік зафіксовано 11,5 тисячі самогубств. Кожні 46 хвилин в нашій країні хтось зводить рахунки з життям.

Найбільша кількість самогубців в світі - це чоловіки після 60 років. Однак експерти стурбовані зростанням суїцидальних тенденцій серед молоді у віці від 15 до 29 років. Україна - як раз той випадок, коли на частку молодих людей відсоток самогубств набагато вище, ніж серед старшого покоління. Експерти відзначають, що "суїцидні спроби найчастіше скоюють молоді люди у віці від 18 до 29 років, в переважній більшості живуть в розвинених промислових районах". Найчастіше спроби самогубства в Україні скоюють жінки. При цьому вони вибирають більш "гуманні", на їх погляд, способи, ніж чоловіки. Наприклад, ковтають пігулки або ріжуть вени. Тому вони і виживають частіше. Представники ж сильної половини людства вдаються до більш "ефективним" методам - викидаються з вікон, вішаються, пускають собі кулю в скроню.

За абсолютною статистикою в Україні відбувається 20 суїцидів на кожні 100 тисяч чоловік. Це менше, ніж наприклад, в економічно благополучних Фінляндії (37/100 тис. населення), Швейцарії (34/100 тис.), Австрії (31/100 тис.), Угорщині (27/100 тис.), Норвегії (24 / 100 тис.). Але це на порядок більше, ніж в жебрацьких країнах Африки, бідної Латинській Америці, мусульманських державах. Серед багатьох способів вкоротити собі вік, приблизно 25% вибирають стрибки з Великої висоти.

Так у м. Київ 7 січня, 2016 року жінка у стані алкогольного сп'яніння вістрібнула з вікна своєї квартири, яка знаходиться на восьмому поверсі. Дерева, під будинком стрімали падіння, і жінка з великою кількістю переломів та забоїв доставлена у лікарню. У м. Черкаси, жінка 85 року народження після сварки з своїм чоловіком вістрібнула з вікна 4-го поверху. Після спроби самогубства, її доставили в міську лікарню. В неї діагностували: черепно-мозкову травму, черевна кровотеча, пошкодження внутрішніх органів. На наступний день вона померла. 15 серпня 2016 року, 60-річний чоловік вістрібнув з 8-го поверху, з вікна своєї квартири. Мешканці будинку намагались відмовити його від вчинення самогубства, але марно. Чоловік вістрібнув з вікна, коли співробітніки ДСНС, та полиції намагались відчинити входні двері у квартиру.

Але є і велика кількість успішних випадки рятування людей котрі намагаються вчинити самогубство. Так у Запорізькій області з вікна п'ятого поверху своєї квартири намагалась вистрибнути 76-річна жінка. Вона була врятована співробітніками ДСНС за допомогою автодрабини. У м. Хмельницький рятувальникам вдалось відмовити громадянина 1989 року народження від вчинення самогубства. Він намагався вистрибнути з 9 – го поверху будинку.

Існує багато випадків коли можна заподіяти вчиненню самогубств. Частіше всього свідками спроби вчинення самогубства становляться перехожі, котрі бачать як у вікні, або на даху багатоповерхівки, чи іншої висотної споруди стоїт людина, котра намагається звести рахунок з життям.[1] На місце події за викликом найчастіше прибувають підрозділи ДСНС, поліції та швидкої медичної допомоги. У підрозділів ДСНС для реагування на надзвичайні ситуації такого роду на озброєнні є автодрабини, колінчасті підйомники, та великий арсенал спорядження за допомогою якого можливо вскривати двері приміщень де зачинилась людина.[2] Але існують випадки, коли спроби рятування самогубців за допомогою віщевикладеної техніки, навпаки може спровокувати людину стрибнути, поки до неї не доберуться рятувальники котрі на думку сомогубці намагають заподіяти його вчинку.[3]

Для вирішенню таких ситуацій існує альтернатива, яку успішно використовують закордонні рятувальники. Для проведення рятувальної операції використовують верхолазне спорядження.

Рятувальники, котрі пройшли спеціальну підготовку,[4] та мають кваліфікацію верхолаза, безшумно та непомітно спускаються з даху будівлі, або поверху, який знаходиться вище за поверх на якому знаходиться особа котра намагається вчинити самогубство, підбирають момент, [6] і коли самогубця відволікається, рятувальник різким рухом спускається до нього, та заштовхує його назад до приміщення.

Таким чином самогубця від поштовху потропляє у середину приміщення, а рятувальник, стоячи у вікні загороджує шлях до вікна. Такий вид рятувальних операцій звісно підходить не для всіх випадків. [5] Його неможливо задіяти, коли самогубця знаходиться на даху будівлі, або коли він хоче зістрибнути з моста, чи стрибнути в прірву. Але, коли самогубця знаходиться саме у вікні будівлі, то цею способ є дуже ефективним, та дієвим.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кондратьев О.В., Добров О.Г. Техника промышленного альпинизма. – Новосибирск, Сибирское соглашение, 2000. – 118с. 8с ил.
2. Мартынов А.И. Промальп (промышленный альпинизм). - 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Спортакадемпресс, 2001.
3. Кузнецов В.С. Учебное пособие. Выполнение высотно-верхолазных работ в безопасном пространстве. – Симферополь: СПД «Барановская О. И.», 2008. – 684 с.: ил.
4. Кузнецов В.С. Учебное пособие по освоению навыков для выполнения высотно-верхолазных работ с применением специальной оснастки и страховочных средств. – Симферополь: Таврия, 2006. – 384 с.: ил.
5. Каталог. WORK SOLUTIONS. ПРОМАЛЬП. – Petzl.: 2005. – 103с., ил.
6. Альпинизм сегодня и завтра. Программа подготовки. Квалификационные уровни. Методические рекомендации. И.А. Мартынов, И.Б. Кудинов, А.И. Мартынов. - Днепропетровск, 1989. - 135 с.